

BÖLÜM 23

SAĞLIKTA ŞİDDET: HUKUKİ KORUMA VE HAK ARAMA YOLLARI

Hasan Tahsin KEÇELİGİL¹

I. GENEL BAKIŞ

Ülkemizde, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olaylarının katlanarak artması ve ölümlerle sonuçlanacak kadar ciddi boyutlara varması son günlerin önemli gündem maddelerinden biridir. Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olgusunun dünyadaki ve ülkemizdeki genel şiddet olgusunun artışından bağımsız olarak değerlendirilmesi olası değildir. Şiddet, ne yazık ki, sağlık alanında çalışma ortamımızın bir ögesi ve değişmez parçası haline geldi. Her gün ülkemizin farklı illerinden, farklı şiddet olayları kamuoyunda gündem oldu. Bir tür “şiddet salgını” yaşanmaya başladı. Bu ilginin bir yansıması olarak sağlık çalışanlarına yönelik şiddet konusunda yönetmelik ve genelgeler yayınlandı.²

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde “Sağlıkta Şiddeti Araştırma Komisyonu” kurulmasına karar verildi (24. yasama dönemi, 3. yasama yılı, 454 sıra sayılı). Bu komisyon, Ocak-2013’te hazırladığı 304 sayfalık raporun giriş kısmında şöyle demektedir: “Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet sorununun sadece bir güvenlik sorunu olmadığına bilinciyle çalışmış ve sağlığın bir hak olduğunu ancak bu hakka ulaşmak için şiddete başvurmanın kesinlikle mazur görülemeyeceğini çalışmalarının her aşamasında vurgulamıştır.”³

¹ Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi Dekan Vekili, Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi ve Çankaya Üniversitesi Kamu Hukuku Doktora Öğrencisi, htkeceligil@omu.edu.tr

² Ünder YE: Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Olgusu. Sağlık Hukuku Makaleleri-II. İstanbul Barosu, 2012, s. 265-275.

³ TBMM ‘Sağlıkta Şiddeti Araştırma Komisyonu’ Raporu: TBMM, Ankara, Ocak-2013, s. 1-304.

KAYNAKÇA

- Annagür B: Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet: Risk Faktörleri, Etkileri, Değerlendirilmesi ve Önlenmesi. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar. Current Approaches In Psychiatry, 2010.
- Arslan Ç: Ceza Hukuku Boyutuyla Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet (3359 Sayılı Kanun'un 7243 Sayılı Kanun'un 28. Maddesiyle Değişik Ek 12. Maddesi) Üzerine Kısa Bir Değerlendirme. Hukuki Haber, 16.04.2020. (<https://www.hukukihaber.net/ceza-hukuku-boyutuyla-saglik-calisanlarina-yonelik-siddet-3359-sayili-kanunun-7243-sayili-kanunun-28-maddesiyle-degisik-ek-12-maddesi-uzerine-kisa-bir-degerlendirme-makale,7719.html>)
- Arslan M: Sağlık Çalışanlarının Maruz Kaldığı Şiddete Karşı Ceza Hukuku Tedbirleri Almanya ve Türkiye Arasında Bir Karşılaştırma. TBB Dergisi, 2019.
- Aydemir İ, Üçlü R, Aydoğan A: Sağlık Personeline Şiddet. İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi, J Ist Faculty Med, 2020.
- Ayrıncı U: Violence toward health care workers in emergency departments in west Turkey. J Emerg Med 2005.
- Cerit K, Türkmen Keskin S, Erdem R: Investigation of exposure to nurses' violence in the work place and related factors. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2018.
- CNN Türk: Doktor doktoru böyle öldürdü! (<https://www.cnnturk.com/video/turkiye/doktor-doktoru-boyle-oldurdu>)
- CNN Türk: İstanbul'da silahlı saldırıya uğrayan doktor öldü. (<https://www.cnnturk.com/video/turkiye/istanbulda-doktora-silahlili-saldiri>)
- Çamcı O, Kutlu Y: Kocaeli'nde sağlık çalışanlarına yönelik işyeri şiddetinin belirlenmesi. Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2011.
- Hakeri H: Sağlık Çalışanlarının Şiddet, Hakaret ve Tehdide Karşı Hak Arama Yolları. (<http://www.medimagazin.com.tr/authors/hakan-hakeri/tr-saglik-calisanlarinin-siddet-hakaret-ve-tehdi-de-karsi-hak-arama-yollari-72-64-3158.html>)
- Karabulut E, Yapıcı HG: Toplumsal Bir Sorun: Sağlık Çalışanlarının Şiddete Maruz Kalma Durumları. Türkiye Klinikleri J Nurs Sci. 2021.
- Kasai Y, Mizuno A, Sakakibara T, et al: Survey of Workplace Violence Against Physicians in the Hospitals, Myanmar. Kasai et al. BMC Res Notes, 2018.
- Kılıç M: Sağlıkta Şiddeti Önleme Politikasının Mediko-Sosyal ve Yasal Dinamiği. 1. Baskı, Ankara, SETA Yayınları, 2020.
- Kingma M: Workplace violence in the health sector: a problem of epidemic proportion. Int Nurs Rev 2001.
- Oğan H, Sercan M (Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Grubu): Şiddetle Başa Çıkmak. Dördüncü Baskı, İstanbul, Nisan-2019, Türk Tabipleri Birliği Yayınları.
- Özcan F, Yavuz E: Türkiye'de Sağlık Çalışanları Şiddet Tehdidi Altında. The Journal of Turkish Family Physician, 2017.
- Sağlık Çalışanlarına Karşı İşlenen Suçların Soruşturulması: İçişleri Bakanlığı Genelge No: 2012/22, EGM Genelge No: 2012/39.
- Saines JC: Violence and aggression in A&E: recommendations for action. Accid Emerg Nurs 1999.
- Serin H, Serin S, Bakacak M, Ölmez S: Violence Against Health Workers. STED, 2015.
- Tenekecioğlu D: Sağlık Çalışanlarına Karşı Şiddet ve Şiddetin Önlenmesine İlişkin Tedbirler. Şen Hukuk Bürosu (<http://www.senlawfirm.com/content/1-bultenler/18-bilgi-notu-0017/sen.bn.0017.2020.15.04-saglik-calisanlarina-siddet-donusturuldu.pdf>)
- TBMM 'Sağlıkta Şiddeti Araştırma Komisyonu' Raporu: TBMM, Ankara, Ocak-2013.
- TTB Hekim Hakları Bildirgesi, Türk Tabipleri Birliği Etik Bildirgeleri, TTB Yayınları Ankara, Mayıs 2010.
- Türk Sağlık-Sen AR-GE: Sağlıkta Şiddetin Nedenleri ve Çözüm Önerileri. 11 Ekim 2018. (https://www.turksaglikxen.org.tr/saglikta-siddete--cozum-onerilerimizi-kitaplastirdik_2998.html)
- Türk Tabipleri Birliği: Sağlıkta Şiddet Yasa Tasarısı. (<http://www.ttb.org.tr/kutuphane/siddet.pdf>)

- Türk Tabipleri Birliği: Şiddetle Başa Çıkmak. 2. Baskı (Ocak-2013). (https://www.ttb.org.tr/kutuphane/siddetbr_13.pdf)
- Türk Tabipleri Birliği: Şiddetle Başa Çıkmak. 1. Baskı. Türk Tabipler Birliği, Ankara, 2012. ([http://www.tdb.org.tr/tdb/v2/yayinlar/Cesitli/Siddetle_Basa_Cikmak_Brosuru_4.Baski\(02052019\).pdf](http://www.tdb.org.tr/tdb/v2/yayinlar/Cesitli/Siddetle_Basa_Cikmak_Brosuru_4.Baski(02052019).pdf))
- Türkiye Biyoetik Derneği Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddetin Değerlendirilmesi ve Önlenmesi Hakkında Görüşü (Hazırlayan: Dr. Gülsüm Önal). (http://www.biyoeetik.org.tr/wp-content/uploads/2015/08/TBD_Siddet_hk_Gorusup.pdf)
- Ünder YE: Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Olgusu. Sağlık Hukuku Makaleleri-II. İstanbul Barosu, 2012.
- Vikipedi: Edip Kürklü (https://tr.wikipedia.org/wiki/Edip_K%C3%BCrkl%C3%BC)
- Young GP. The agitated patient in the emergency department. Emerg Med Clin North Am 1987.
- “WMA Council Meeting” Çek Cumhuriyeti, Prag, 26-28 Nisan 2012 (http://www.wma.net/en/40news/20archives/2012/2012_11/)
- “WMA President Joins Turkish Demonstration After Death of Doctor” 19 Nisan 2012 (http://www.wma.net/en/40news/20archives/2012/2012_06/)
- (<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=7.5.17051&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=aile%20he>)
- (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/04/20120428-3.htm>)
- (<https://www.medimagazin.com.tr/guncel/genel/tr-doktorlara-demir-cubuk-ve-bicakla-saldir-di-evden-silah-almaya-gitti-11-681-89564.html>)
- (<https://www.medimagazin.com.tr/guncel/genel/tr-saglikta-siddetin-geldigi-nokta-hasta-yakini-profesurun-odasini-kundakladi-11-681-81646.html>)
- (<https://www.medimagazin.com.tr/guncel/genel/tr-sarj-aletini-unuttu-bulamayinca-hemsireye-siddet-uyguladi-11-681-72725.html>)
- (<https://www.medimagazin.com.tr/guncel/genel/tr-yasasi-da-cikti-yine-uygulanmiyor-doktoru-oksijen-tupuyla-kovalayan-sahis-adli-kontrolle-serbest-11-681-88493.html>)
- (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/04/20200417.pdf>)
- (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/04/20200417-1.htm>)